

Звіт
про періодичне відстеження постанови Правління Національного банку України від 29 грудня 2017 року № 148 “Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні”

Назва виконавця заходів з відстеження

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюється відповідно до статті 10 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

Виконавець заходів із відстеження – Національний банк України (Департамент грошового обігу).

Цілі прийняття акта

Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2017 року № 148 (зі змінами) (далі – Положення), розроблено відповідно до статей 7, 15, 33, 56 Закону України “Про Національний банк України” та визначає порядок ведення касових операцій для суб’єктів господарювання і регламентує загальний порядок проведення ними готівкових розрахунків, їх оформлення касовими документами.

Положення (введено в дію з 05 січня 2018 року) підготовлено з метою запровадження сучасного нормативного документа для регулювання проведення суб’єктами господарювання операцій з готівкою, оптимального використання готівкових коштів, а також створення необхідних умов для безперешкодного і прозорого здійснення в межах законодавства України готівкових розрахунків.

Періодичне відстеження результативності Положення здійснювалося на підставі аналізу застосування його норм суб’єктами господарювання, опрацювання та систематизації інформації (запити, повідомлення, пропозиції, зауваження), що надходила до Національного банку України.

За період, що охоплює періодичне відстеження результативності Положення (грудень 2020 року – листопад 2023 року), було вдосконалено порядок ведення касових операцій суб’єктами господарювання, а саме: зменшено регуляторний вплив на суб’єктів господарювання шляхом спрощення порядку оприбуткування готівки фізичними особами-підприємцями за допомогою надання можливості відображення готівкових надходжень у довільній формі з помісячним обліком отриманих доходів; уніфіковано супровідний документ, що використовується під час інкасації та перевезення валютних цінностей; скасовані обмеження на використання готівкових коштів фонду оперативно-розшукових (негласних слідчих) дій, створеного на виконання Закону України “Про Державне бюро розслідувань”; надано можливість укладати угоди на надання послуги з надання персоналу (аутстафінг) для виконання функцій касира небанківським фінансовим

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/50-0014/145492

від 06.12.2023 22:21

установам; для підприємств сфери торгівлі, громадського харчування та послуг встановлено вимогу щодо обов'язкової наявності обігових та розмінних монет у відповідних обсягах від середньоденного надходження таких монет до каси; встановлено порядок надання платіжних послуг з переказу коштів та зарахування/зняття коштів на платіжні рахунки/з платіжних рахунків; визначено нову термінологію на виконання Закону України “Про платіжні послуги”.

Строк виконання заходів з відстеження

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта розпочато 01 листопада 2023 року та закінчено 26 листопада 2023 року.

Тип відстеження

Періодичне відстеження.

Відповідно до вимог Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” цей нормативно-правовий акт є регуляторним і стосовно нього послідовно має здійснюватися базове, повторне та періодичне відстеження його результативності.

Базове відстеження результативності Положення було здійснено в установленому порядку до набрання ним чинності (у січні 2018 року).

Повторне відстеження результативності цього регуляторного акта здійснено через рік після набрання Положенням чинності (на початку 2019 року).

Періодичне відстеження результативності Положення було здійснено в установленому порядку через три роки після здійснення попереднього періодичного відстеження (у грудні 2020 року).

Виконання заходів з базового, повторного і періодичного відстежень результативності Положення здійснювалося Департаментом грошового обігу Національного банку України, який є головним розробником цього документа і до компетенції якого належать питання, що регулюються Положенням.

Методи одержання результатів відстеження

Аналіз якісних показників результативності регуляторного акта.

Дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи одержання даних

Періодичне відстеження здійснювалося на підставі аналізу застосування норм Положення суб'єктами господарювання, опрацювання та систематизації інформації (запити, повідомлення, пропозиції, зауваження), що надходила до Національного банку України від органів влади, юридичних осіб, громадських організацій, фізичних осіб, відповідних публікацій в засобах масової інформації, а також з урахуванням змін до законодавчих актів України.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/50-0014/145492

від 06.12.2023 22:21

Протягом 2021 року Національний банк України надав 59 відповідей на звернення юридичних та фізичних осіб, а також банків України. Переважна більшість звернень надійшла від фізичних осіб (26 звернень, або 44% від усіх звернень), з яких 20 звернень, або майже 34% від усіх звернень, не потребувала роз'яснень вимог регуляторного акта. Вимоги регуляторного акта були наведені у відповідях на звернення як додаткових аргументів для підсилення позиції Національного банку України. Крім того, відповіді надавалися на звернення товариств з обмеженою відповідальністю (23 звернення, або 39%) та стосувалися надання роз'яснень щодо порядку ведення касових операцій, у тому числі в електронному вигляді, а також застосування норм щодо обмежень розрахунків готівкою. Опрацьовано та надано пропозиції Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики щодо розміру граничних сум розрахунків готівкою.

Упродовж 2022 року Національний банк України отримав 21 звернення від юридичних (12, або 57%) та фізичних (9, або 43%) осіб, на які надав відповіді. Звернення стосувалися надання роз'яснень щодо порядку ведення касових операцій, особливостей встановлення ліміту каси (у тому числі відокремленим підрозділам), видачі готівки на касі підприємств торговельної мережі під час використання електронного платіжного інструменту для оплати товару, а також застосування норм щодо обмежень розрахунків готівкою. Різке зменшення кількості звернень насамперед пов'язано із запровадженням воєнного стану та прийняттям Правлінням Національного банку України постанови від 24 лютого 2022 року № 18, якою унормовано роботу банківської системи в цей період та введено обмеження на видачу в Україні готівкових коштів у гривнях з рахунку клієнта.

За 11 місяців 2023 року до Національного банку України надійшло 77 звернень від юридичних (52, або 68%) та фізичних (25, або 32%) осіб, на які було надано відповіді.

Більшість звернень була від небанківських фінансових установ та стосувалася питань щодо надання послуги з переказу коштів у національній валюті без відкриття рахунку, а також щодо залучення комерційних агентів – юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців. Крім того, були запити, які стосувалися порядку ведення касових операцій, у тому числі із застосуванням документів в електронному вигляді.

Проте більшість звернень від фізичних осіб стосувалася надання роз'яснень щодо готівкових обмежень, відмови у видачі готівки на касі, а також щодо обов'язкової наявності дрібних номіналів для видачі здачі та приймання у сплату банкнот та монет, які випущені в обіг Національним банком України та не викликають сумніву в їх справжності і платіжності.

За останніх три роки кількість запитів та листів щодо роз'яснення норм нормативно-правового акта в 4 рази менша, ніж за попередніх три роки дії Положення.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

B/50-0014/145492

від 06.12.2023 22:21

Кількісні та якісні значення показників результативності акта

За час здійснення заходів із періодичного відстеження результативності зазначеного регуляторного акта більшість відгуків стосовно рівня його підготовки були схвальними.

На підставі періодичного відстеження результативності Положення можна зробити висновок, що в цілому цей регуляторний акт відповідає законодавству України та вимогам сучасності та сприяє зменшенню регуляторного впливу на суб'єктів господарювання.

Оцінка результатів реалізації акта і ступеня досягнення визначених цілей

Результати реалізації регуляторного акта і ступінь досягнення визначених цілей оцінюється позитивно.

Голова
Національного банку України

Андрій ПИШНИЙ

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Пишний Андрій Григорович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000
Дійсний до:08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/50-0014/145492
від 06.12.2023 22:21